

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 706 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$ 2,00

NR: 189 (6)

SÃO PAULO — BRASIL — 1953 M. VASARIO MĒN. — FEVEREIRO 7 D.

VI METAI

Naujas posukis pasaulinėj politikoj. Amerika atsisako Jaltos ir Potsdamo susitarimo. Lietuvoje nauja teroro banga.

Prez. Eisenhower kalbėjo.

Vasario m. 2 d. prez. Eisenhoweris atstovų rūmuose pasakė programinę kalbą užsienio politikos klausimais. Šios kalbos buvo laukiama su dideliu susidomėjimu, nes viena, Amerika yra didžiausia pasaulio galybė, o antra, buvo laukiama ką pasakys respublikonų partijos prezidentas, kuris priešrinkimėjam kampanijoj aištriai kritikavo demokratų politiką. Reikia pripažinti, kad laukiama kalba buvo drąsesnė ir griežtesnė, negu buvo galima tikėtis.

ATIMTI IŠ PRIEŠO RANKŲ
INICIATYVA

Dabartinė vyriausybė neseniai perėmė valdžią — kalbėjo prezidentas — todėl ir negalėjo paruošti pilnos ir smulkios programos paliečiančios visas gyvenimo sritis. Tokia programa bus išdirbta pamažu sekančiomis savaitėmis ir bus pateikta atstovams.

Mūsų kraštas (Amerika) nuo 1945 m. pergales pergyvena skaudžių bandymų ir nusivylimų laikotarpi. Laukėme pasaulio, kuriame bus taika ir tautų bendradarbiavimas. Bet agresyvaus komunizmo išanksto suplanuotos provokacijos vertė mus gyventi kunkuliuojančiam pasauly. Iš šitos skaudžios patirties išmokome vieną pamoką. Supratome, kad laisvasis pasaulis negali pasilikti ilgai laikui paralizuotas įtemptoj padėty, kurioje dabar gyvena, leidžiant, kad užpuolikas išsirinktų laiką, vietą ir priemones, kad mums dar daugiau nuostolių padarytų.

Dabartinė vyriausybė pasitengė išdirbti naujos ir pozityvios užsienio politikos programą, kuri turi būti aiški, pastovi ir verta pasitikėjimo, apjungianti visą pasaulį, vienyjanti. Laisvė, kurios trokštame ir giname Europoje ir Amerikoje, negali būti skirtinga nuo laisvės, kuriai grėsia pavojus Azijoje.

NEPRIPAŽISTAM JALTOS IR
POTSDAMO

sutarčių, nes mūsų politika yra užtikrinti laisvo pasaulio

saugumą. Naudosime visas taikias priemones saugumo pasiekti. Niekumet nesutiksim su betkurios tautos pavergimu, nežiūrint kad iš to būtų pasiekta tariamų laimėjimų. Prašysiu atstovų rūmų, kad patvirtintų nutarimą nepripažįstantį jokių įsipareigojimų ar slaptų sutarčių, padarytų su svetimomis valstybėmis praeityje ir kurios leistų šios rūšies vergiją.

Mūsų politika pripažįsta tai sykį, kad ir galingiausias kraštas, vienas negali visų tautų laisvės apginti, kuriai komunizmas grąšina iš vidaus ir lauko. Tarpusavio saugumas privalo būti veiksmingas

Toliau palietė Europos vienybės reikalą ir mokėjimą su derinti visų tautų reikalų. Praeities nesusipratimai Europos tautoms yra atnešę didžiausių tragedijų. Šita vienybė turi iškilti iš pačios Europos.

KOREJOS KARAS

kuris Amerikai yra sunki našta, iš anksto komunistų suplanuotas, lygiai kaip ir Indokininėj. Amerika Korejai duos daugiau ginklų ir instruktorių.

Taip pat įsakė Amerikos laivyno septintai eskvadrai, kad neblokauotų Formozos salos, bet kad duotų laisvas raiškas Kinijos nacionalistams pulkti komunistus. Lig šiol nacionalistus sulaukė septintoji eskvadra. Susidarė keista padėtis. Amerika grynė komunistinę Kiniją, o tos komunistinės Kinijos kariai permestė Korejor žudo Amerikos karius. Šiais argumentais pasiremdamas prez. Eisenhoweris panaikino Formozos neutralitetą. Šitaip galvoja ir kalba Amerikos prezidentas. Taip pasaulis šiandien atrodytų jei šitaip būtų mąstęs, kalbėjęs ir veikęs 1944-45 metais prez. Ruzveltas. Nebūtų ištisų tautų žiaurių komunizmo vergijų, milijonų ištremtų Sibiran, pagaliau ir pačių amerikonių nežūtų nežinia už ką šiandien Korejos fronte. Tai vis neatitaisomos, arba atitaisomos su

labai didelėmis aukomis praeities klaidos.....

UZSIENYJE

prez. Eisenhowerio kalba buvo sutikta palankiai. Kiek syvavo prancūzai dar del galimų didesnių komplikacijų Indokininėje, kur jie dabar kariauja su komunistais sukiliusiais iš Maskvos diriguojamais. Bet šiuo metu besilankęs Europoje Foster Dulles juos nuaramino primindamas, kad Amerikai vienodai svarbus yra frontas tiek Korejoj, tiek Indokininėj. Nepatenkinti liko anglai, nes jų kolonijai Hongkong grėsia karo atveju okupacija, sunaikinimas, arba del jūrų blokados ekonominis sumukimas. Bet juos Amerikos užsienio reikalams sekretorius mėgino nuraminti ir prisiitaikinti prie susidarūšios padėties.

— Amerikos demokratų partija paremia prez. Eisenhowerio užsienio politiką.

AUDROS IR POTVYNIŲ EU
ROPOJE

Šią savaitę Anglijos, Belgijos, Olandijos pajūriuose siautė jau labai daug laiko negirdėto stiprumo audros padarytos bangos, ligi 10 metrų aukštumo, daugely vietų sugriovė jūras skiriančių nuo žemynų užtvanas ir užliejo didžiausius pluočius. Olandijoje, Vokietijoje yra daug vietų, kur vanduo, užtvarys dėka yra aukščiau žemės paviršiaus. Mėdžiaginiai nuostoliai didžiausi. Sunaikinti paseliai, trobėsiai, lig šiol sulig surinktų daiktų yra žuvę audros metu 1714 žmonių.

Metereologijos stočių pranešimu, ši gamtos nelaimė turf tendencijos dar kartą pasikartoti. Olandijoje nelaimės ištiktiesiems iš Vokietijos yra nuvykę padėti 4000 Amerikos kareivių.

Padarytų nuostolių didumas b s galima tik vėliau apskaičiuoti.

Chu En-lai grasina.

Komunistinės Kinijos ministras pirmininkas kalbėdamas per radio pareiškė, kad sutinka padėti ginklus Korejoje, jei ONU priims jo statomas

salygas.

Jei nauja Amerikos vyriausybė nori pabaigti karą Korejoje taikiu būdu, pirmojoje vietoje privalo atnaujinti besąlyginiai Pan-mum-jon pasitarimus kurie praėjusių metų 8 d. spalio buvo pertraukti.

Toliau siūlo, kad karo belaisvių klausimas būtų išspręstas komisijos susidedančios iš 11 kraštų atstovų, po mūsų susitabdymo. Jei derybos nebus atnaujintos, Kinijos liaudis yra pasiryžusi kariauti ligi laimėjimo.

— Dar viena pietinės Korejos divizija šiomis dienomis buvo įjungta į ONU kariuomenę.

— Aukšta Amerikos karo vadovybė pataria vyriausybei tučiuojau padidinti ginklų tiekimą nacionalistinės Kinijos kariuomenei ir prancūzams, kurie Indokininėj prieš komunistus kariauja.

Šešių - devynerių mėnesių laikotarpyje Formoza bus gerai apginkluota ir bus nuolatini grasinimas komunistinei Kinijai.

— Japonijos ministras pirmininkas atsakydamas į paklausimus parlamente pareiškė, kad bombardavimas Mandžiūrijos, kur komunistai turi savo bazes pietų Korejai bombarduoti, būtų visai pateisintas.

— BOLIVIJOJ buvo ruošiamas sukilimas, kuriame turėjo dalyvauti nemaža kariškių ir valdininkų. Prezidentas Paz Ostensorio pranešė jį pastatčiusioj prezidentus partijoje darys didelį valymą, nes partijoje yra išsiskverbusių reaktionių ir ekstremistų.

— Spaudos pranešimu, žinoma Amerikos kino artistė June Haver ruošiasi stoti vie nuolynan.

— Amerikos vyriausybė atsisakant Jaltos sutarties, tuo pačiu nebus laikoma Rusijos teritorija pietinė Sakalino salos dalis ir Kurilų salynas. Dabartiniai rubežiai tarp Rusijos ir Japonijos yra laikini, taip kaip tarp rytų ir vakarų Vokietijos. Japonija dės visas pastangas, kad minėtas teritorijas galėtų prisijungti prie savo teritorijos. Japonija dar artimiau bendradarbiaus su Ame-

rika. Atsisakant Jaltos sutarties Amerika laimėjo Japonijos visišką palankumą.

Atsisakant Potsdamo sutarties, atidaromas Vokietijai kelias reikalauti sugražinimo žemių esančių už Oderio-Neisės linijos. Čia ir yra pats svarbiausias pagrindas, kodėl vakarų Vokietija eina į visas Europos sąjungas. Tai yra vienintelis kelias atgauti prarastoms teritorijoms.

Brazilijoje

NEPAGRĮSTA PROPAGANDA.

Jau kuris laikas Brazilijos spaudoje skelbiamos žinios apie organizuojamus komunistų smogikų būrius Minas Gerais estade. Net buvo paduotos apytikris skaičiai: 18 000. Šias žinias pakartojo net ir užsienio laikraščiai, pav. Time vasario m. 2 d. rašo, kad komunistai Minas Gerais estade turi 18 000 organizuotą armiją. Ten nieko kita nėra daugiau, kaip tik žemės darbininkų reiškiamas nepasitenkinimas neištesėtais vyriausybės pažadais duoti žemės.

São Paulo atatinamos valdž. įstaigos išleido potvarkius draudžiančius atvykusiems imigrantams į žemės ūkį palikti fazendas ir keltis į miestus. Policijai duotas įsakymas tokius išsikėlimus miestuosna neleisti, o geležinkelio stotims nebepriimti bagažų.

Šiuo potvarkiu norima užkirsti kelią žmonių bėgimui į perpildytus miestus. Naujai atvykstantieji iš provincijos, nemokantieji jokio amato, miestams sudaro didelių sunkumų.

— Ir Rio de Janeiro, Copacabana prajoj bangų aukštis siekia 10 metrų. Žmonės kalba, kad audros yra sukeltos atominių bombų sprogdimo.

— Del mažo lietaus São Paulo ir Rio de Janeiro miestų elektros stotys atsidūrė keblioj padėty. Elektros vartojimas dar bus mažinamas.

— Brazilijos vyriausybė pasikyrė 14 milijonų kruzeirų su rengimui Rio de Janeiro 1955 m. liepos mėn. Tarptautinio Eucharistinio kongreso.

Reikalingas advokatas byloms vesti?

Nieko nelaukdamas kreipkis į

Advokata Decio Farias

Raštinė: R. Santa Teresa, 28, 6-to and. salas 604 ir 605.

(kampus Praça da Sé) Fone: 35-8240 ir 32-0064

Lietuvi, dalyvauk Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime vasario m. 15 d. 14:30 val. Coração de Jesus, alameda Notman, salėje.

— Lietuviams svarbus yra gen. Bedellio Smitho paskyrimas JAV Valstybės Departamento naujuoju pusekretoriu. Jis karo metu buvo vienas iš artimiausių Eisenhowerio bendradarbių, būtent - jo štabo šefas, vėliau paskirtas JAV ambasadorium Maskvoje ir paskum centrinio saugumo įstaigos JAV - ėse šefu. «Neue Züricher Zeitung» Nr. 11/1953, įvertindamas jo knygą, parašytą apie bolševikus ir pavadintą «Mano treji metai Maskvoje» pažymi, kad tai yra išmintingas ir įžvalgus politikas, gerai pažįstas diplomatai. Jis tuo metu, kai užs. reik. min. Dulles kur nors išvyks, iš tikro tvarkys visą Valstybės Departamentą ir bus vienas iš svarbiausių JAV užsienio politikos lėmėjų. O jo politika - turi prieš Sov. Sąjungą pasižymėti tvirtumu. Tokia užs. politikos linija Valstybės Departamento prestižą visuomenės akyse tik dar daugiau susiprins. Vietoj jo saugumo tarnybai vadovauti numatytas valstybės sekretoriaus brolis Allanas Dulles. Kenanas numatytas ambasadorium Kaire. Lietuviams Bedell Smithas yra palankumo parodęs dar būdamas Vokietijoje ir globo damas «Čiurlionio» ansamblį.

— Rusijoj bręsta vidaus nepasitenkinimas. Rusų solidaristų (NTS) oficialus organas «Possev», leidžiamas Frankfurte, Nr. 2/1953 (1953. I.11) įsidėjo solidaristų tarybos rezoliuciją ir nutarimus «dėl kai kurių strateginių laisvinimo kovos klausimų». Rezoliucijoje konstatuojama, kad Rusijoje bręsta vidaus nepasitenkinimas ir revoliuciniam darbui dirva darosi palankesnė. Iš to konstatavimo padarytos tokios išvados: revoliuciniam sąjūdžiui reikia turėti savo dispozicijoj masinę, iš tautos gelmių kylančią organizaciją; revoliucinės jėgos turi nešti aiškia būsimosios Rusijos santvarkos programą, svarbiausios revoliucinės jėgos turi būti pačioje Rusijos teritorijoje, kad tuo būdu būtų laiduotas jų nepriklausymas nuo kitų jėgų. Todėl rusų solidaristų tary

ba nustatė: I. Visas Sąjungos jėgas mesti, kad būtų kuo plačiau išnaudota revoliucinė situacija Rusijoje tuo būdu, kad 1) būtų tikslingai orientuojamos ir organizuojamos gaivalingai pasireiškusios Rusijoje revoliucinės jėgos pagrindžiant naują sistemą įjungimui į masinę kovą atskirų žmonių ir nedidelių grupių, kurių valdžia negalėtų pasiek

— Neišsižadės rytinių sričių. Pol. Oberlanderis, valstybės sekretorius pabėgėlių reikalams Bavarijoje, reikalauja vokiečių vyriausybę suaktyvinti Rytų politiką. Jo pareiškimu Gelsenkirchene, perduotu vokiečių telegramų agentūros, Vokietija negali išsižadėti nė vieno savo teritorijos kvadratinio kilometro, nes be savo rytinių sričių ji

— Nori «apsisaugoti ir ateičiai». Kad nepasikartotų tarp bolševikų karių ta pati istorija, kuri taip ryškiai iškilė į viršų per 2 karą, būtent - kad jų kariai nebėgtų ir ateity pas priešą, stengiamasi amerikiečius pavaizduoti kuo žiauriausiai, nurodant, kad jie «mašikai žudą karo belaisvius». Tat jų propaganda stengiasi pabrėžti kiekviena proga, kad ir pvz. gruodžio 23 d. pateikiant plačių paaiškinimų prie žinios apie Gremyko «laimėjimą» Jungtinėse Tautos, apkaltingai masiniu būdu žudant belaisvius». Kad žmonės negalėtų išgirsti tiesos žodžio ir pasiklausyti Am. Balso ar kitų Laisv. Europos radijo, jau ir Lietuvoje sistemingai plečiam radiofikacija. Šiais metais numatoma radiofikuoti dar visą eilę rajonų kolūkių, kad tuo būdu asmeniniai aparatai «pasidarytų nebereikalingi».

BAZNYČIOS LIETUVOJE.

Pagal Vokietijos Krašto Valdybos Informacijų Skyriaus turimą dalinai apdorotą sugrįžusiųjų iš Lietuvos vokiečių apklausinėjimo medžiagą, žemiau pateikiamas veikiančių ir uždarytų bažnyčių Lietuvoje susidaręs vaizdas. Žinios gautos tik iš savo akimis mačiusių gyvenimą dabartinėje Lietuvoje liudininkų parodymų. Tačiau jų apdorėjimas reikalauja daug laiko ir tęsiasi mas toliau, tad čia dedamos žinios dar bus papildomos.

Vilniuje veikė bažnyčia (rodos, šv. Jurgio) Ožėškienės gatvėje ir joje buvo laikomos pamaldos. Dar viena bažnyčia veikė prie geležinkelio stoties. Vilniaus katedra ir Aušros Vartų bažnyčia irgi veikė. Dievo Motinos auksinis paveikslas tebekabojo ir pamaldos buvo laikomos. Taip pat yra išlikusi ir veikė bažnyčia greta Aušros Vartų, nors pačioje gatvėje buvo daug sugriautų namų.

Kaune veikiančios bažnyčios: Vytauto, Igulos (kurį laiką ji buvusi uždaryta), šv. Mykolo, šv. Juozapo, Žaliaja-

me kalne, mažoji bažnytelė Augštaičių gatvėje, Karme itų Aleksote ir Vilijampolėje.

Klaipėdoje karo metu sugriautos beveik visos bažnyčios. pavyzdžiui, evangelikų šv. Jono bažnyčia, reformuotųjų bažnyčia ir katalikų bažnyčia Puodžių gatvėje. Klaipėdoje veikė katalikams ir evangelikams bendrai tik viena buvusioji baptistų koplyčia, netoli buvusios katalikų bažnyčios. Klaipėdos kapinėse, naujai prieš karą pastatytoje kapinių koplyčioje, įrengta pravoslavų bažnyčia.

Ukmergėje didžioji bažnyčia buvo uždaryta. Ir antroji buvo uždaryta, bet tam tikromis dienomis buvo atidaroma žmonėms lankyti, nors pamaldos joje nebuvo laikomos.

Tauragėje veikia katalikų bažnyčia prie Jūros, metodistų - prezidento gatvėje ir rusų cerkvė kapinėse. Evangelikų bažnyčia veiktavo retai - tik vokiečiams, Rytprūsių pabėgėliams, specialiai prašant milicijos sutikimo.

Šakiuose yra ir veikia tik viena katalikų bažnyčia. Evangelikų bažnyčia paversta šokių sale, o kunigas Gavėnia išvežtas į Sibirą.

Marijampolėje buvo likusi tik viena bažnyčia ir toji buvusi labai daug skolinga rusams. Klebonijoje, išvarę kunigą, apsigyveno rusų karininkai. Bažnyčios skolas vėliau žmonės apmokėjo ir buvo leista vėl ja naudotis.

Panevėžyje veikia Katedra ir šv. Petro ir Povilo bažnyčia. Buvęs vienuolynas paverstas Raudonosios Armijos namais, o buvusi mokinių bažnyčia Klaipėdos g. - sandėliu.

Telšiuose tik didžioji bažnyčia atidaryta, visos kitos uždarytos.

Varniuose viena bažnyčia atidaryta, kita uždaryta.

Raseiniuose veikia katalikų, rusų ir evangelikų bažnyčios.

Žem. Kalvarijoje bažnyčia ir koplytelė tebestovi.

Truskavos bažnyčia per karą sudegė, bet dabar jau atstatyta.

Šilutėje ir Žem. Naumiestyje bažnyčios veikia, tačiau (Pabaiga 3 pusl.)

Šitie penki vyrai tvarkys, gen. Eisenhoweriui prezidentaujant, Amerikos ginkluotą pajėgą. Sedi iš kairės dešinėn: Charles E. Wilson, apsaugos sekretorius (ministeris) Rodger M. Kyes, krašto apsaugos vicesekretorius. Stovi: Robert T. B. Stevens - sausumos kariuomenės sekretorius, Robert B. Anderson - jūrų laivyno sekretorius, Harold E. Talbot - aviacijos sekretorius.

ti ir kurie būtų tarp savęs susirišti tikrai bendrų iš centro išeinančių direktyvų, politinės programos ir veikimo plano; 2) kad būtų paruošti revoliucinio veikimo židiniai; 3) kad būtų planingai kuriamas revoliucinių taškų bei mazgų tinklas visoje krašto teritorijoje.

II. Panaudoti visas jėgas tam, kad būtų revoliuciniam reikalui pritraukta laisvojo pasaulio technikinė pagalba ir moralinė parama visų laisvę mylinčių žmonių.

negalės pastoviai gyventi, lygiai kaip Europa be Rytų Europos valstybių. Prieš ratifikuojant su Vakarais gynybos sutartį turės būti išaiškintas Vokietijos rytinių sričių likimas, šiaip gali lengvai prieiti prie «sričių netekimo, o tuo pačiu ir reparacijų sritimis». Vokietijos likimas daug priklausys nuo to, ar pavyks 10 milijonų ištremtųjų ir pabėgėlių tikrai įjungti į vokiečių gyvenimą.

Simas Urbonas.

Pasitraukimas nakti...

(Tąsa)

Baugi horizontų toluma vėdyluoja gaisrų pašvaistėmis. Kažkur padange sunkiai nudejuoja raudonųjų lektuvai.

Aplinkui besitraukiančios kariuomenės netvarka ir sutarė. Lengvosios mašinos nervingai lenkia sunkvežim voras ir važiuoja šaligatviais. Į priekį dar vis šliaužia traukiniai su «tigras», su naujais auto vežimiais, o pakrikę šarvuotųjų igulų vyrai kabinasi į pirmą pasitaikiusį traukinį, riedantį į vakarus. Visi kuo greičiau už Nemuno...

Vyras iš Suomijos sėdi su šaudytam prekiniam vagone ir snaudamas, išalkęs drauge su kiais pamažu juda atgal. Šalia miega keletas sugriuvusių nuo dalinių atsipalaidavusių kareivių. Ten pat kampe ketvertas susitraukusių be laisvių rusų, vieno ginkluoto palydovo saugomų. O belaisviai - jauni pusberniai iš kolchozų. Jų veidai žemės spalvos ir apaugę gyvaplaukiais. Jų purvinos milinės ilgos ir bauriai susiraukšlėjusios, o jų akių žvilgsniai trumpi, atbu

kę, klaikus.

Nyku ir kažkaip šleikštu bevardžio lietuvių širdyje. Jis toks niekam nereikalingas. pasimetęs ir be jokios prasmės traukiasi drauge su kitais į nežinią. Kartais gailisi nelikęs su Platelių miško partizanais. O gal jam reikėję mėginti praveržti į anapus, į okupuotą reviškę. Pagaliau - bent būtų smagiai pasivaikšinęs pas po nią Martą. Juk ji vyro neturi, o dabar tokie laikai...

Ar jis bebus dar kam nors reikalingas?

Ilgas traukinys sunkiai pūskodamas rieda į vakarus. Plentu, šalia geležinkelio, vos juda begalinė vientisa vežimų ir mašinų srovė. Pabėgę ir išvaryti ūkininkai su gyvuliais ir sunkiai pakrautais vežimais, atskiri išsiblaškę ir pasimetę žmonės, moterys su kūdikiais ant rankų, suvyniotais į šiltes nes skaras, į skarmalus... Mašinos važiuoja sumuštų divizijų generolai ir buvę išdidus vadaai, o vienur kitur - rudieji valdžios vyrai, su didžiuliais žasų ir kiaulių gurkais vežimu paskuigaliuose. Jie skurdžiai susitraukę į mi

linių apikakles ir po kepurų snapsais paslėpę savo žvilgsnius. Žasys netyli, o kiauulės gailiai kriuksti ir žvygauja. O kareivių žvilgsniai iš traukinio - aštrūs ir neatlaidūs...

O diena tokia šurpi, ūkanota ir lietinga. Artėja gudus visuotinio siaubo vakaras.

Vakare į Kretingos geležinkelio stotį jau krenta pirmieji sviediniai. Užsiliepsnoja didžiuliai benzino tankai, dega namai. Žūsta turtas ir žmonės... Lengvai sužeistas vyras iš Suomijos gaisruojančioje tamsoje įsikimba į kažkokį sunkvežimį.

* * *

Kintų katilė - tikras užkirs to atsitraukimo pragaras. Vežimais ir mašinomis užtventki visi keliai ir laukai. Žmonių ir gyvulių keliamo riksmo beveik nesigirdi. Jį nustelbia galingas visų ginklų fortissimo. Klaipėdos kryptimi visai šiai pragariškai muzikai akompanuoja sovietų bombonešiai. O čia, baisiausiai susigrūdime, tūkstančiai žmonių blaškomi ir trypiami, lyg kokios niekinios dulkės...

Vienplaukis vyras moliniu švarku beprofiškai stengiasi perbėgti sovietų tankų apšaudomą pamiškę. Kadaišė varu išvežtas į fronto

ugnį, jis dar gerai atskiria sviedinių ūžesį ir žino, kada parkristi žemėn, o kada pašokti ir vėl bėgti. Jis taip nori išlikti gyvas. Nejaugi jis veltuviu anuomet pabėgo nuo mirties svetimoje žemėje pabėgo iš ligoninės iš Suomijos?...

Keli artimi sprogimai jį aptaško dumblina žeme. Jis šliaužia, slepiasi sprogimų duobėse ir vėl bėga. Permirkęs prakaitu ir uždusęs, jis pasiekia nuošalesnį slėnelį. Tankų šūviai aidi kurčiais, sviediniai jo nesiveja. Bet čia jis vėl sustingsta, naujo siaubo išiktas...

Ūkininko vežimas, su daktalais liepsnoja, tik ką lėktuvo apšaudytas padegamomis kulėmis Abu arkliai guli nukauti, o vyro ir moters lavonai sukniubę prie šuvių suaižyto medžio kamieno. Šalia vežimo baisyse kančiose raitosi apdegusi mergina. Ji nagais drasko žemę, klaičiai cypdama griebiasi už veido, už akių...

Pamiršęs šūvius ir mirtį, jis vienu šuoliu pribėga prie nepažįstamosios, pagriebia ją ant rankų ir skuba pelkėta pamiške arčiau vežimų.

Kiek atokiau pamiške atrodo sovietai tankas ir pradeda šaudyti kažkur į kariuomenės ir pabėgėlių vorą.

Toliau girdėti veikia ir daugiau prasiveržusių raudonžvaigždžių šarvuotųjų. Vyras iš Suomijos užsiėmęs išgelbėtąja mergina. Jis nę nepastebi kaip neto liese vienas vokiečių karininkas savo fiurerio vardu stengiasi išsodinti iš susigrudusių sunkvežimių puskopį kareivių ir pasiūsti juos prieš tankus. O tie - nę nejuda visi tyliai, kai kurie ju rūko užsilikusias cigaretes. Jaunas karininkas verkdamas griebiasi pistoleto. Vargais negalais jis surenka keliolika vyrų. Jie kažką pasiima ir nukiūti-na kažkur į pamiškę. Po pusvalandžio keli prasiveržę raudonųjų tankai užsiliepsnoja. Pažeme praūžia keliolika vokiečių lėktuvų. Pradedą temti.

Vienintėliu keltu per Nemuną visą naktį traukiasi kariuomenė. Paryčiu mėgina leisti pervažiuoti sužeistuosius, moteris ir vaikus. Vyras su apdegusia mergaite beveik jėga prasiveržia anapus Nemuno. Daugelis žmonių mėgina keltis plaustais. Keliasi ir skęsta... Kitą dieną baisyse katilas visiškai apšaučia. Šarvuotųjų ir lėktuvų ugnis užgriūva Paskutinio Teismo dienos siaubą pasilikusias žmonių minias...

* * *

Pranas Lembertas

K l a j ū n a s

daug kartų per susirinkimus kolchozo rusai ir komunistai išsireikšdavo, kad greit jas uždarys, nes tai esą kapitalistų lizdai.

Jėznoje ir Stakliškėse bažnyčios nebuvo uždarytos vietinių kunigų pastangomis. Komendantūros paraginimu, buvo numatyta remontuoti Stakliškių bažnyčios fasadas ir tvora. Tai buvo 1951 m. - ar remontas įvykdytas, nežinia.

Išlaužtos bažnyčia uždaryta, bet vieną kartą į mėnesį leidžiama atvažiuojančiam kunigui laikyti pamaldas.

Aukštadvaryje geltonoji bažnyčia buvo uždaryta, bet baltoji veikė.

Androniškyje bažnyčia buvo uždaryta ir kunigas išvežtas. Vėliau, kai iš kažkur atvyko kunigas, ją vėl atidarė.

Jurbarke ir Skirsnemunėje veikė vieno kunigo, pamainomis aptarnaujamos, evangelikų bažnyčios. Šis kunigas parengdavo vokiečių, Rytprūsių pabėgėlių, vaikus lietuviškai konfirmacijai.

Be to, bažnyčios veikia dar šiose vietovėse:

Anykščiūose, Baltrimonyse, Bartininkuose, Batakiuose, Bauske, Birštone, Butrimonyse, Eržvilke, Garliavoje, Gelgudiškėje, Gelvonyse, Girdiškėje, Jonavoje, Jurbarke, Kaišiadoryse, Kelmėje, Krosnoje, Kukliuose, Kuliuose, Kuršenuose, Kurtuvėnuose, Lapiškioje, Maišiogaloje, Mosėdyje, Muniškioje, Nemaninuoje, Pagramantėje, Pajėsluose, Pajūryje, Plungėje, Pravėniškioje, Prienuose, Punioje, Raudondvare, Rietave, Simne, Sintautuose, Skaudvilėje, Skuode, Stankuose, Sėtoje, Šeštokuose, Šilalėje, Šilavote, Tytuvėnuose, Utenoje, Veliuonoje, Vidiškioje, Vieryje, Vilkiškoje, Žagarėje, Žarėnuose, Žašliuose, Ziežmariuose, Širvintuose.

Gyvenimo Lietuvoje
Nuotrupos

Vyresnio amžiaus vokiečių, prisimindama savo gyvenimą Lietuvoje, kur ji išbuvusi nuo 1947 iki 1941 m., tarp kitko, pasakoja:

«LAISVAS» LIETUVOS ŪKININKŲ KOLCHOZINIMAS.

Ūkininkas, turįs didesnę ūkį, jei bandydavo pasisamdyti darbininką, tuojau buvo apšaukiamas liaudies priešu. Bet tai buvo tik iš valdžios pusės, ir ūkininkai vis tiek stengdavosi gauti darbo jėgas, kad galėtų tinkamai žemę įdirbti,

Didelė sunumeruotu DP žmonių stovykla gyveno pirmąsias nežinias dienas. Iš pražūties nagų laimingai išsprukę benamiai kūrėsi karavinių griuvėsiuose, rūsiuose, arkli dėse. Į apdegusius, sušaudytus kvartalus kasdien rinkosi vis daugiau naujų gyventojų. Žmonės vieni kitus mažai pažinojo. Greičiausiai susibičiuliodavo jaanimas. Susipažindavo, įsimylėdavo ir vėl išsiskirdavo. Tikrai viena iš tikrų kima pora jau iš pat pirmųjų dienų daugeliui krito į akis.

— Kas ji tokia? — čiauskė davo susibėgusios bloko merginos.

— Našlaitė. Tėvai žuvę be bėgant. Sako, jis ją išgelbėjo — būtų sudegusi.

— Na, o jis?
— Kažkoks buvęs karavinis ar kas. Išsisuko nuo vokiečių, paspruko nuo bolševikų ir pa keliui, žiūrėk, ją susirado. Kad ir kítom sekasi...

Saulėleidy remunė meldžias,
O eglė klūpo pagiry,
Dangaus mėlynėn lekia, beldžias
Klajūnai vėjai šėidam!

Ir aš, kaip vėjai tie klajūnai,
Blaškaus po svetimus kraustus,
Nors trankos audros ir perkūnai,
Nors kelias purvinas, klampus...

Lazda - manasis palydovas
Iš namo veda į namus.
Kaip elgetą ir kaip valdovą
Pridengia apsiaustas šiurkštus.

Ir taip diena dienon keliauju
Keliais, takeliais ir takais,
Kol gyslomis dar teka kraujas,
Kol dar pavargę kojos eis...

Aš ieškau - ką esu praradęs,
Ko pirkti niekur negaliu.
Lemtis ką atėmė iš manęs
Keliaujant Tėviškės keliu.

O jei nerasiu?! Dievas žino -
Kaip bus baisu... baisu ir mirt.
Kad laisvės niekas negražina,
Kuria krauju aš noriu pirkt.

Saulėlydy remunė meldžias,
O eglė klūpo pagiry...
Lazda manoji vėliai beldžias -
Naujos kelionės prieangy...

nes rudenį atėjus, turėdavo atiduoti labai didelę duoklę valstybei. Duoklė buvo nusta- toma pagal ūkio dydį ir ūkininkas negalėjo aiškintis nepajėgias prievolės atlikti dėl to, kad negalėjo turėti samdomos darbo jėgos. Į tai jis gaudavo trumpą atsakymą: «Jei ūkis per didelis, pats ne gali jo apdirbti, atiduok kitiems arba stok į kolchozą». Ūkininkai talkindavo vieni kitiems ir gaudė bet kurią pasitaikiusią darbo jėgą. Tačiau ir tai jų neišgelbėjo, nes prievolės, nežūrint koks buvo derlius, vis būdavo didinamos ir vis atsirasdavo naujų priespaudos priemonių. Apdėdavo dideliais mokesčiais, valstybi- nėmis paskolomis, kurių niekas dar nėra gavęs atgal, ir kitaip buvo spaudžiama. Pav., pačios darbymetės laiku atei- davo įsakymas atvykti su ark- liais į tą ar kitą geležinkelio stotį, esą, atvykę vagonai su sėklinais grūdais ir reikia juos patušinti, o grūdai vėliau būsią dalinami ūkininkams.

Rengdamasis netrukus vesti nelaimėje susirastą mergaitę, Tadas Bernota su panele Gražina Jomantaite nutarė aplankyti stovyklos kleboną. Kada, visa sutarę, laimingi, juodu pasivaikščiodami grįžo pro ligoninės bloką, čia pat prie jų sustojo sanitarinis au- tomobilis. Ambulatorijos duryse, sanitarės lydima, netrukus pasirodė kažkokia moteris Užsitraukusi ant akių skarelę, ji bėgte bėgo prie mašinos. Tadas atidžiai įsižiūrėjo... ir pažino. Tai buvo ponija Marta. Tą dieną ją išvežė į mies- to ligoninę.

Stovykloje paslapčių neiš- laikys. Juo labiau, kad buvo ir nukentėjusių... Pasirodė, Marta sirgo jau nuo kažkada užsisenejusia pačia baisiąja liga...

Tadas Bernota dabar žino jo, kuri pasitraukimo naktis buvo jam sunkiausia ir lemianti...

Ūkininkai, nors ir pykdami, bet važiuoja ir kartais išlau- kia vieną ar dvi dienas, o jokių vagonų su grūdais nea- teina.

Arba vėl: ūkininkui nustato ma iš miško išvežti tam tikras kiekis maikų. Norėdamas grei- čiau atlikti, ūkininkas veža dieną ir naktį, o kai normą baigia, gauna pranešimą, jog turįs dar daugiau išvežti, nes įvykusi klaida. Nei priešintis, nei pasiskųsti negali, be to, jam dar lyg pasityčiojant, pa- reiškama, jog turįs džiaugtis, kad jam norma padidinta, nes už tai valdžia sumokanti, ir jis gali gerai uždirbti. Gi dirbant nuo saulėtekio iki tamsos su dviem arkliais ir dar kam nors padedant, gau- davo 10-12 rublių, kurių ir degtinės buteliui neužtekdavo, kaip ūkininkai patys karčiai pašėpdavo.

Kolchozui priklausantėji ū- kininkai tokiems darbams ne buvo varomi darbymetėje. To dėl savarankiškieji ūkininkai nepajėdavo išsilaikyti ir, jai apleidžiant Lietuvą, kaimas, kur ji gyveno, buvo jau lais- vai įsijungęs į kolchozinę sis- temą.

ATSIŠAUKIMAI — STRIBŲ
VARGAS.

Kitas jaunas vokiečių, taip pat gyvenęs apie trejus metus Lietuvoje, gerai išmokęs lie- tuvių kalbą, pasakoja, kad apylinkėje, kur jis gyvenęs, buvę daug partizanų, tik jų veikimas, įsteigus kolchozus, kiek pasunkėjęs, nes ūkinin- kai kartais patys pristigdavę maisto.

1947 m. prieš rinkimus jis matęs iškabintus atsišaukimus, kuriuose būvęs atvaizduotas Leninas, laikantis maišą, o Stalinas pasiglemžęs kemšą į jį lietuvius, palinkusiomis gal- vomis, sumenkusius. Šio pa- veikslo apačioje būvęs maž- daug toks užrašas:

Leninas laikė maišą,
Stalinas užrišo.
Visa Lietuvėlė
Jau buvo sukišta.

Tą atsišaukimų buvę iškli- juota gana daug ir milicija bei sribai turėjo daug dar- bo, kol juos nurankiojo.

Vienu metu įvairios žinios, surašytos rašomąja mašinėle, būdavo iškabīnamos ar nume- tamos į ūkininkų kiemus. Ap klausinėtasis jaunas vokiečių mano, kad tai buvo partizanų daroma.

KLAIPĖDOJE IR RYGOJE
RAUDONOS VĒLIAVOS

Šitaip pavadina «Westfalen - Zeitung» savo straipsnį apie Pabaltijį 1952. XII. 14 d.

Tik mažam lietuvių, latvių, estų, ir vokiečių skaičiui pa- vyko pabėgti iš Pabaltijo į Suomiją ar Švediją. Pabaltijo kraštus skirianti geležinė už- danga yr saugesnė, kaip, pa- vyzdžiui, prie Oder - Neisės linijos. Todėl iš šių kraštų ži- nios ateinančios tik atsitiktin- ai, per pabėgėlius.

«Bet ką Jūs norite žinoti?» - klausia vienas pabėgėlis, «vokiečių Pabaltijy nebėra, gal tik vienas kitas, nepate- kęs į MVD rankas. Raudonų- jų ir jų pagalbininkų šeimi- ninkavimas buvo baisus. Nie- kas nežino, kiek buvo išvež- ta, vistiek, lietuvių, vokiečių ar kitų. Net naujieji ateiviai, atplūdę į Pabaltijį vieton iš- vežtųjų arba pramonės dar- bams, buvo areštuojami ir de- portuojami.

Pasipriešinimas sovietams ir maišatis Kremiaus rytų Eu- ropos planuose niekur nebu- vo tokia didelė, kaip Pabalti- jy. Taip pat niekur nebuvo toks neplaningas ir besikaita- liojantis planų vykdymas, kaip Pabaltijy.

Neplaningo planavimo mai- šatis prasidėjo tuojau po karo, kai Raudonoji Armija evakua-

vo kaimus, miestus, ir net iš- tisas sritis. Kai rusai susigrie- bė atstatyti pajūrio sritis, trū- ko darbo jėgų. Neuzilgo pra- dėjo plūsti ateiviai iš Gudijos, Ukrainos, Turkestano ir Vidu- rinės Azijos. Bet naujieji ko- lonistai irgi sumaišė planavi- mą, nes nusėdo ne ten, kur buvo numatyti, bet kur jiems patiko. Raudonųjų viešpačių bandymas susitvarkyti iššau- kė pasipriešinimą ir net atvi- rą maištą. Nuo to laiko prasi- dėjo ir dabar nepaliaujančios partizanų kovos.

Kremlius paskutiniu laiku kreipia didelį dėmesį į Pabal- tiją ne tik kariniu, bet ir ūki- niu požiūriu, nes žiūri į tą sritį, kaip į tvirtovę, kuri atlai- kyti agresiją. Kaune statomos naujos elektros jėgėinės, Ry- ga tampa įvairios pramonės miestu. Kalbama net apie butų ir kultūrinių įstaigų sta- tybą. Bet kiek žmonių šiose srityse dar gyvena, nesužino- si. Kaip galima tai nustatyti, kai nėra asmens laisvės? Lais- vė Pabaltijo kraštuose žinoma- tik miškuose pasislėpusiems, kurie tebekovoja prieš raudo- nąjį režimą. Bet ir jų skaiči- ai nežinomi. Žinoma tik tiek, kad yra didelė bevardžių ar- mija, kuri nenustoja vilties at- gauti tėvynę».

PARDUODAMOS DVI KRAU- TUVĒS arba maino ant ver- tingo daikto. Maisto krautuvė ir kita elektros, dažų ir kt. prekių. Geroje vietoje su ge- ra fregezija. Teirautis Prača São José, 2, K. Matuzonis.

JAU LAIKAS ATNAUJIN- TI 1953 METAMS «Mūsų Lie- tuvos» prenumeratą. Laikraš- čio likimas yra skaitytojų rankose.

NAUJOS LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS!

Bendruomenės choras platina naujai įdainuotas plokšteles:

- 1) «Jūreivių Maršas» ir «Baltos Gėlės»,
- 2) «Svajonės» — Tango ir «Polka»
- 3) «Malda už Tėvynę» ir «Kur Bėga Šešupė».

Turime ir seniau įdainuotų plokštelių. Plokštelių galima gaut pas visus mūsų choristus pas choro pirmininką Kaz. Ausenką (V. Zelina, Rua Rio Feio 2), nariams remėjams pas Petrą Šimonį (V. Zelina, Rua Venda Nova 46) ir mieste pas Juozą Karpavičių — siuvykloje, Avenida São João, prieš Paštą.

Choro Valdyba.

Stasys Santvaras

K r y z k e l ė

Po šlapdriba ir po lietum
Mes stovim kryžkelėj vieni vieni...
Bandai padangių raštuose išpėti lemtį —
Ir nežinai ar gyvenai...

Kur nesutiksi nūdien sopulio,
Kurion dar žemėn nevarva lašai mūs kraujo?
Įniršę kirvininkai kerta seną girią,
Ir vandens drumzlini lankas skalauja!..

Tarp debesėlių gervės vilkstine pakriko —
Ir vėl keliaut susirikavo — —
Kaip mes, atskirti broliai, vėl būrin sulėksim —
Ir kokį reginį atrasime tėvynėj savoj?..

Toj kryžkelėj nėra jokių ženklų
Nei medy, nei uoloj, nei rentiny — —
Ir, akmenim apmėtyti, su baime klausiam:
Žmogaus širdie, ar tu dar gyveni?..

Apie okupuotos Lietuvos «Kolchozus».

Kiekvienas lietuvis, aukščiau ar vėliau apleidęs savo kraštą, paprastai tebeįsivaizduoja, kad jis tebėra toks, kokį paliko. Bet taip nebėra. Karas ir okupacija iš pagrindų pakeitė ir tebekeičia visas gyvenimo formas. Ryškiausi ir didžiausi pakeitimai padaryti žemės ūkyje.

Žemės ūkis, kaip gėrybių gamintojas, tebėra, tik nebe ūkininko. Panaikintas individualinis ūkis su privatinu nuosavybe ir laisva ūkiniakaujanti iniciatyva. Prievarta sudaryti kolchozai ir visi valstiečiai paversti kolchozų proletariais.

Pirmasis kolchozas Lietuvoje įsteigtas Utenos rajone prieš 1648 m. Į kolchozą buvo iš Sovietų Rusijos atgabenta speciali «prityrusių kolchozinkų brigada», kad parodytų Lietuvoje pavyzdį. Tačiau šitas kolchozas neilgai teisilaikęs.

Ligi 1948 m. Lietuvoje buvo varoma stipri propaganda už kolchozus, ir ėjo kiti paruošiamieji darbai jiems įvesti. Be propagandos, buvo vartojamos dar kitos priemonės, priversti ūkininkams «savano

riškai» rašyti į kolchozus: duoklės, mokesčiai ir kt. 1948 m. gegužės 22 d. apie 100.000 ūkininkų deportacijos buvo pati baisioji priemonė.

Ligi 1948 m. Lietuvoje buvo tik 20 kolchozų. Po didžiojo ūkininkų išvežimo 1948 m. liepos mėn. jau buvo 250 kolchozų, lapkričio mėn. 300 kolchozų, 1949 m. sausio mėn. — 600 kolchozų, vasario mėn. — 926 kolchozai, į kuriuos buvo įjungti 22868 ūkiai. Per 1949 m. kolchozų priaugo ligi 4135, į kuriuos buvo suvartyta 130.000 savarankiškų ūkininkų.

1950 m. pradėta akcija sudaryti didžiuosius kolchozus (agronomlestus). Buvo išnaujota pertvarkyta krašto administracija: Lietuvos plotas padalytas į keturias apygardas, 87 apylinkes, o apylinkės į kolchozus. Tuo pačiu kolchozas jau yra ne tik žemės ūkio įmonė, bet ir administracijos vienetas.

Sunku gauti tikslių žinių apie kolchozų dydį, jų skaičių ir juose esamą inventorį. Čia duodame keletą pavyzdžių iš bolševikų spaudos:

Kolchozo vieta ir vardas	Plotas ha	ark. liai	kar. vės	gyvuliai: kiauliai	pau avys	kš čiai
Dotnuva, «Aušra»	4000	200	345	280	—	1600
Mažeikiai, «Lenino Kelio»	3000	195	90	—	160	—
Šiauliai, «Liaudies Kovotojas»	1870	—	210	260	160	520
Dotnuva, «Karolis Požėla»	1566	—	150	200	600	300
Šiauliai, «Gegužės Pirmoji»	2264	—	—	—	—	—
Kelmė, «Laimės Kolūkis»	1400	—	—	—	—	—
Žagarė, «Pergalė»	1400	—	—	—	—	—
Žagarė, «Kruopiai»	1500	—	—	—	—	—
Radviliskis, «Laisvė»	1387	—	—	—	—	—
Mažeikiai, «Jaunoji Gvardija»	3400	—	—	—	—	—
Klaipėda, «Stalinas»	1050	—	—	—	—	—
Marijampolė, «Šešupė»	—	—	144	198	—	—
Biržai, «Madeikiai»	—	—	310	220	—	1000
Pasvalys, «Atžalynas»	—	—	130	—	—	—
Mažeikiai, «Stalino Kelio»	—	—	180	240	—	355
Kybartai, «Gražiškietis»	—	—	—	114	93	578
Ignalinas, «Aukštinės Varpos»	—	96	—	—	—	—
Ignalinas, «Kutuzovas»	—	55	—	—	—	—

Palyginimui turime pastebėti, kad laisvojoje Lietuvoje 1939 m. 100 ha naudojamos žemės teko: 13,65 arklių, 19,52 melžiamų karvių, 82,90 kiaulių ir 31,20 avių.

1950 m. gale Lietuvos Komunistų Partijos gener. sekretorius Trofimov paskelbė, kad iš 8620 kolchozų jau sudaryta 1369 didieji kolchozai ir kad vidutiniškai į vieną didį kolchozą įeina 127 individualiniai ūkiai.

1951 m. liepos mėn. jau buvo suvartyta kolchozuose 92% Lietuvos ūkininkų. Dabar jau visas kraštas sukolchozintas.

Kolchozų yra 2673 ir sovchozų — 262. (Žiūr.: «Izvestija» 1948. 7. 22; «Tiesa» 1948. 11. 2. ir 1951 m. Nr. 156; «Sovietskaja Litva», Maskva, 1949 m. 108 ps. «Tiesa» 1952 m. Nr.

171, ir 1951-1955 m. Žemės ūkio Penkmečio Planas Lietuvoje.)

1944 m. užėmę Lietuvą, bolševikai sudarė komisiją karo nuostoliams apskaičiuoti. Komisija surašė ir krašte tuomet buvusį gyvulių skaičių.

Pagal Lietuvos Komunistų Partijos CK. I-ojo sekret. A. Sniečkaus kolchozų pirmųjų suvažiavime darytą pranešimą per penkerius metus gyvulių skaičius Lietuvoje padidėjo: galvijų — 7%, avių — 6%, kiaulių — 37%. (Žiūr. «Tiesa» 1947 m. Nr. 97). Kiek priaugo arklių, nepasakytą. Palyginę Sniečkaus davinius su 1945 m. karo nuostoliams apskaičiuoti komisijos daviniais ir nepriklausomo sios Lietuvos daviniais, gauname tokią vaizdą:

	1939 m.	1945 m.	1950 m.
arklių — 600,440 (su Viinias kraštu),		223.589,	?
galvijų — 1,310,610		623,322,	656,954.
avių — 1,257,690		276,533,	293,124.
kiaulių — 1,365,780		776,387,	1,084,631

Kaip žinome, žemės ūkio «sukolchozinimas» prasidėjo tik 1948 m. ir baigėsi 1951 m. Todėl po karo buvęs gyvulių skaičius, kol tebebuvo ūkininkaujama individualiai, galėjo ir pakilti.

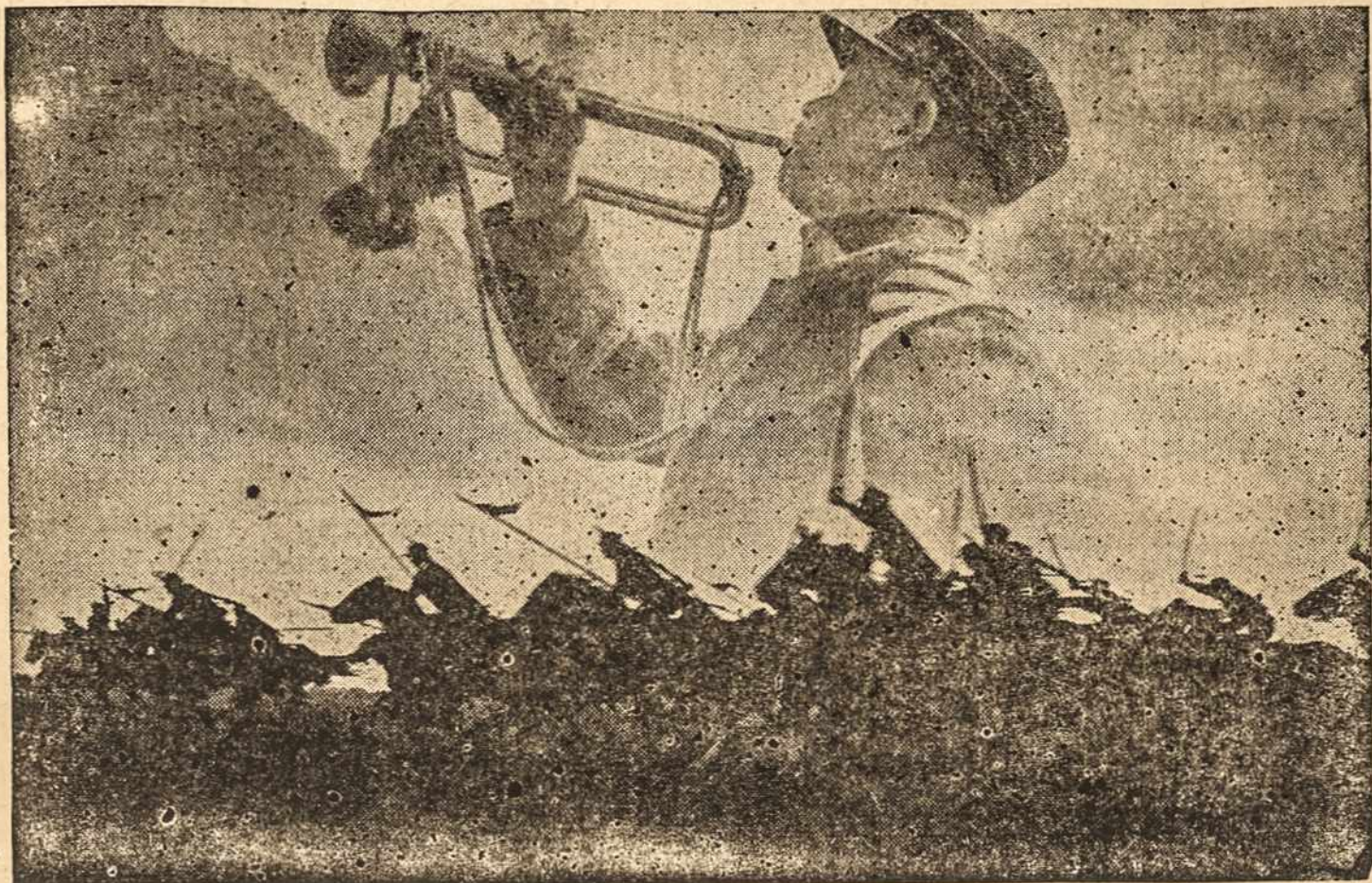
Trūksta davinių ir apie kolchozų derlių. Kolchoze «Tarybinis Artojas» prie Biržų viename plote iš vieno ha gauta linų pluošto 5 cent., semenų — 5,12 cent. Kitame plote — 4,7 cent. linų pluošto ir 4 cent. semenų.

Kolchoze «Jaunoji Gvardi

ja» prie Mažeikių gauta iš vieno ha 4,5 cent. linų pluošto ir 5,5 cent. semenų.

Kolchoze «Lenino Kelio» prie Mažeikių iš vieno ha gauta 5 cent. linų pluošto, 18 cent. kviečių ir 350 cent. cukrinių runkelių.

Kolchoze «Stalino Kelio» prie Šiaulių iš vieno ha gauta 20 cent. kviečių ir 21 cent. rugių. Šie visi derliai 1950-1951 m (žiūr. «Tiesa» 1952 m. Nr. 2, «Sovietskaja Litva» 1952 m., Nr. 67, 71, 84).

Pirmyn, pirmyn, trimitai skaukia.

Palyginimui tenka pastebėti, kad laisvojoje Lietuvoje 1935-1939 m. vidutinis derlius iš vieno ha buvo gautas: 24 cent. rugių, 24,8 cent. kviečių, 24,2 cent. miežių 72 cent. linų pluošto, 8,4 cent. semenų ir 408 cent. cukrinių runkelių.

1951-1955 m. Lietuvos žemės ūkio planas įpareigoja visus kolchozus, sovchozus, įstaigas ir įmones pakelti kviečių ir kitų grūdinių kultūrų derlių, kad per 4-5 metus būtų priauginama tiek grūdų iš hektaro; kad jo užtekėtų krašto gyventojams išmaistinti. Prieš karą mūsų žemės ūkio gėrybėmis galėjome išmaistinti daugiau, kaip dvigubai krašto gyventojų.

1939 m. (imant dabartinę Tarybų Lietuvos teritoriją) buvo pagaminta sviesto apie 82 mil. kg. Tuo tarpu pagal minėtą planą 1955 m. numatoma pagaminti vos 35 mil. kg. 1939 m. laisvojoje Lietuvoje buvo pagaminta kiaulienos apie 166 mil. kg., tuo tarpu minėtas planas numato 1955 m. kiaulienos pagaminti iki 50 mil. kg.

«Izvestija» 1951 m. Nr. 170 praneša, kad Lietuvoje veikia 120 mašinų traktorių stočių.

«Sovietsk. Litva» (Nr. 74 ir 80, 1952 m.) praneša, kad 1952 m. pradžioje Lietuvos žemės ūkio Akademijos Agronomijos Fakultetą baigė 87 asmenys, Veterinarijos Akademijos Zootechnikos Fakultetą 30 asmenų.

Dabar krašte esą priskaitoma iki 5000 žemės ūkio specialistų. Tame skaičiuje 1400 agronomų ir 750 zootechnikų.

Minėtame 1951-1955 m. žemės ūkio plane yra pasisakyta: «1953 m. praversti kolūkinuose išdavimą valstybinių aktų be terminio naudojimosi žemėmis». Jais bus jau formaliai sutvarkyta kolchozų žemė. Ji atiduodama betarminiam naudojimuisi. Kolchozas negalės tos žemės nei parduoti, nei išnuomoti.

J. Audėnas

TAUTIEČIAI

Norintieji, Santos kurorte praleisti trumpesnę ar ilgesnę laiką, prašome apsigauti pas STEPONAIČIUS. Čia galima pigesne kaina gauti kambarius ir pagal lietuvišką skonį pritaikytą maistą.

Adresas: Jose Menino, g. vė Godo Fredofraga, 173 nr. Bondes: 2, 3, 14, 22, 32.

Gera proga pigiai nusipirkti MAISTO KRAUTUVĖ su gyvenamu namu Travessa 14 — Campinas Rua Estoril — Vila Zelina Del smulkesniu informaciju kreiptis Rua Estoril, 95

PARDUODAMAS SKLYPAS Vila Zelinoj Rua 12. 80 met. nuo Praça São José.

Smulkesniu informaciju rua Rodovalho da Fonseca, 172. Autobusu iš Praça Clovis B. vėlaque Alto do Pary nr. 130 via Bresser.

Registrado no C.R.C. sob o n.º 551
AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contratos na Junta Comercial	Balanços
Distratos na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de acidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

Madeiras do Brasil

PERES & PRANAS LTDA.

Importação — Exportação

Raštine: - Av. Churchill, 94 - 11.º and. - sala 1110
Rio de Janeiro - Fones: 52-0229 e 32-6265
Em Minas Gerais:
Peres & Cia. Ltda. - Leopoldina - R. Providencia, 71
Jother Peres de Resende - São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado - Nanuque, Minas

Metalu Išdirbinių «Industria Strazdas»

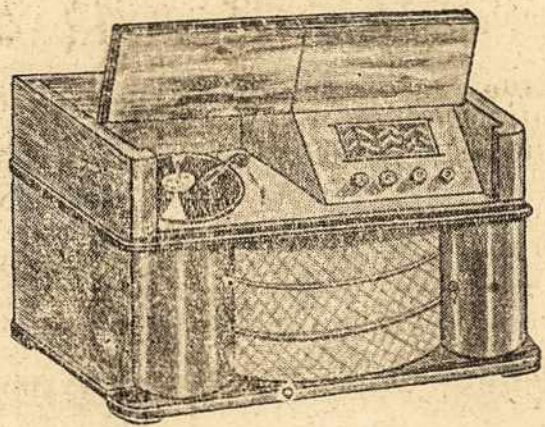
atlieka įvairius geležies bei metalu išdirbinius, kaip šaltkalvystės, galvanizavimo ugniniai, liejimas, varžtų bei kablių dalkoms eternitui ir brazilitui.

Fabrikas: Rua Feliciano Biendo, 28 - Skersgatvis iš Rua Ibitirama V. Prudente.

Raštine: Rua do Carmo, 138 - 3.º S/306 - Fone 33-3865 São Paulo

Sprindys & Cia

PARDUODA

TOBULIAUSIAS RADIO VITROLAS.

balso grynumas, skambumas

Sprindys & Cia — Largo S. Jose 1.

Kaip niekur kitur, prieinamiausiomis kainomis.
Parduodama patogiomis sąlygomis ir išsimokėjimui

Rastinės Darbai ir Teisiniai Patarimai

Naturalizacija, inventoriaus surašymas, išieškojimas skolų, persiskyrimai (desquites) nuomininkų išvaymas, kriminalinė ir darbo teisė.

Darbininkams patarimai veltui.

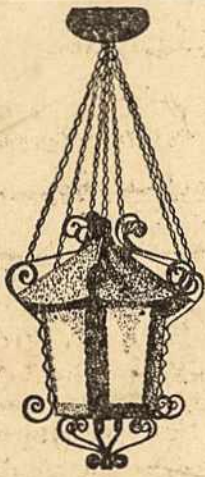
Galima kreiptis šiomis valandomis nuo 10 iki 12 val. ir nuo 16,30 iki 19 val.

Rua Roberto Simonsen, 13 -- 3.º — salas 306 - 310
(Senoji rua do Carmo ir kampas P.ça Clovis Bevilacqua)
São Paulo

MEKANIKOS DIRBTUVE

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užtvaros, geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal matą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių gražtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

Industria e Comercio de Calçados

SPECIALYBĖ BATŲ: vyrams, moterims, panelėms, futbolistams, vaikams...

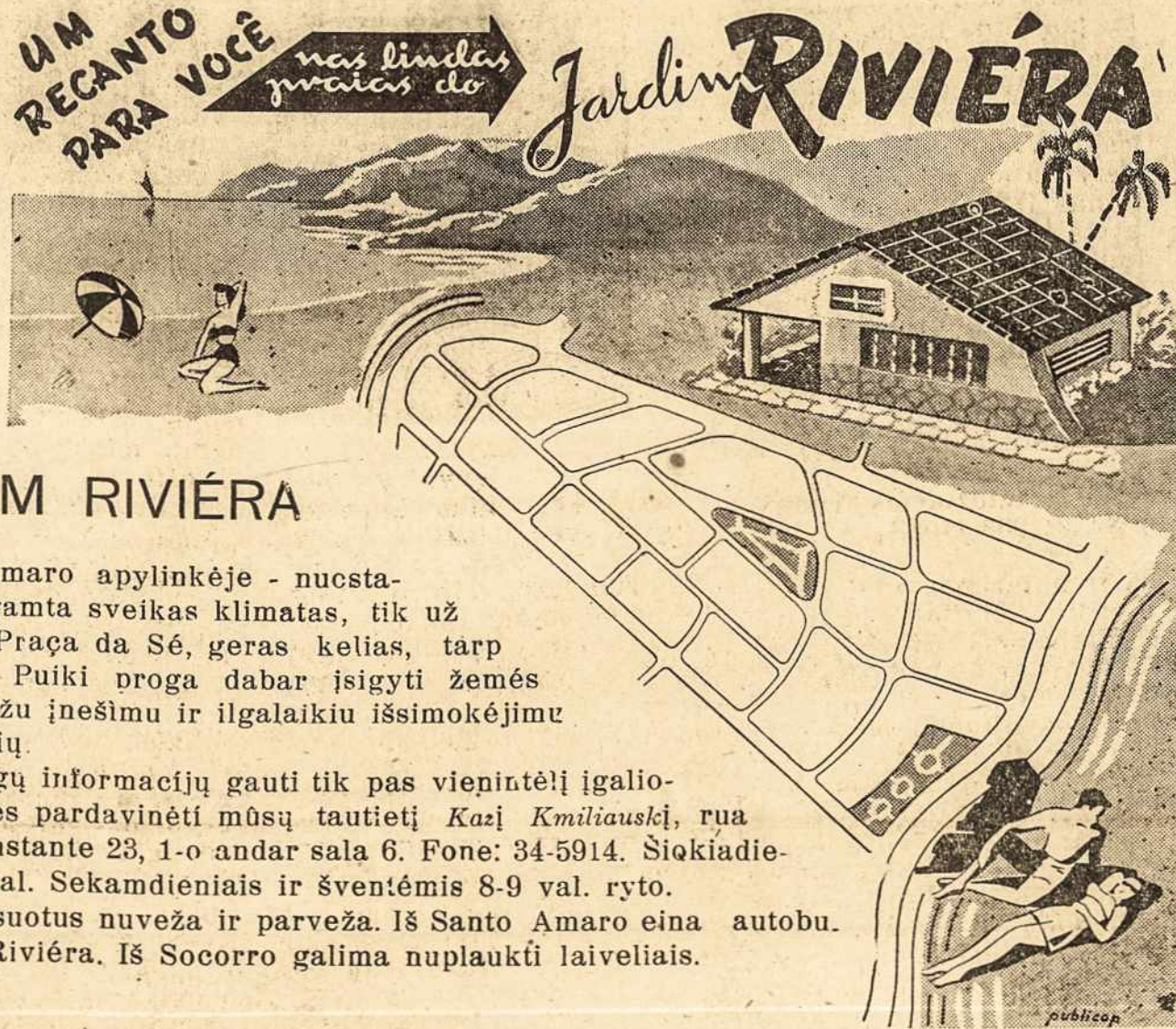
Rua Javaés, 719 -- São Paulo

Nori, kad «Mūsų Lietuva» būtų lietuviškojo gyvenimo veidrodis?

— Bendradarbiauk joje pranešdamas visas naujienas iš savo apylinkės, miesto ar interjero.

SKAITYK IR PLATINK
«MŪSŲ LIETUVA»

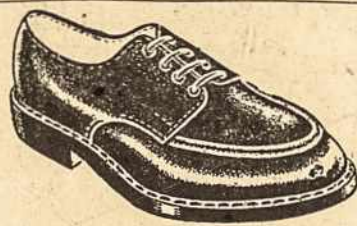

JARDIM RIVIÉRA

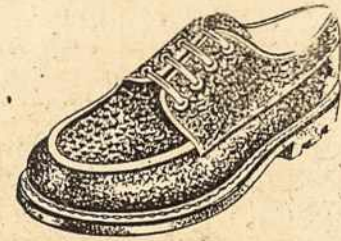
Santo Amaro apylinkėje - nustabaus grožio gamta sveikas klimatas, tik už 18 km. nuo Praça da Sé, geras kelias, tarp dviejų ežerų. Puiki proga dabar įsigyti žemės sklypą su mažu įnešimu ir ilgalaikiu išsimokėjimu — 100 mėnesių.

Reikalingą informaciją gauti tik pas vienintelį įgaliotą šias žemes pardavinėti mūsų tautietį Kazį Kmiliauskį, rua Benjamin Constante 23, 1-o andar sala 6. Fone: 34-5914. Šiokiadieniais iki 17 val. Sekamdieniais ir šventėmis 8-9 val. ryto.

Suinteresuotus nuveža ir parveža. Iš Santo Amaro eina autobu. sai Jardim Riviéra. Iš Socorro galima nuplaukti laiveliais.

CAJAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai, Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

JORGE MATELIONIS

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526
Fone 35-3260

Rua São Caetano, 510
São Paulo

Atelier de Modas

ALEXANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 275 — 7 AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studioja "BERNARDO"

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė padidiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pasteles.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.
GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 S Ã O P A U L O

Lietuviai BRAZILIJoje

ŠAUNI ŠVENTĖ MOINHO VELHO.

Vasario mėn. 1 d. vaistininis Juozas Lukoševičius ini ciatyva, savo gimnastės Ele nos Buitvydaitės gimtadienio proga, suruošė gražią šventę. Ryte 10 val. Moinho Velho parapijos bažnyčioje buvo už sakyto mišios, kurių metu gie dojo, diriguojant maestro Al. Ambrozaičiui Liet. kat. Ben druomenės choras ir solistas K. Ambrozėvičius giedojo so lo. Mišios buvo transliuojamos per radio Tupi trumpėmis ir

ir jo šauni giminėlė, Buitvy dai, Vingriai, yra susipratę ir kieti lietuviai. Į jų tarpą nu tautėjimo banga neras sau spragą. Čia augas ir bręstas jaunimas yra sąmingas susi prates.

Nėra lietuviško kultūrinio labdaringo darbo, kur J. Lu koševičius nebūt prisidėjęs. Ir tai remia lietuviškus reika lus ne taip sau iš įpročio, bet pilna entuziazmo lietuviška širdimi.

Štai vienas pavyzdžių, kad lietuvių visu ir visomet gali ma išlikti.

Elena Buitvydaitė lanko São José koledžių - (cientifico) ir priklauso liet. kat. mo kseivių ateitininkų sąjungai.

LIETUVI, VASARIO 16-tą ČIA PAT

Vasario 16 šventės reika lams aptarti praėjusį ketvirta dieną buvo susirinkę organi zacija pirmininkai ar atstovai Pasitarime dalyvavo konsulas p. Al. Polišaitis, Liet. kat. Bendruomenės pirm. kas kun. P. Ragažinskas, Liet. Menininkų Klubo pirm. kas K. Ambro zėvičius, Liet. S-gos Brazilijo j pirm. kas Marijus Dantas, Liet. kat. Vyrų Brolijos pirm. Petras Narbutis, Liet. kat. Bendruomenės choro vice-pir. Petras Šimonis, Liet. Sav. ir Kult. Bendr. Lituania pirm. inž. Z. Bačelis. Iš pranešimų paaikškėjo, kad paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Kvie sti kalbėjojai: prof. Antanas Stonis ir prof. André Franco Montoro, sutiko pasakyti šven tei pritaikytas kalbas. Choras ruošia meninę programos da lį.

Rengėjai daro visa, kad mi nėjimas pasisektų. Dabar pri klauso ir nuo visuomenės — jos atsilankymo gausumo — minėjimo pasisekimas. Rengė jai tikisi, kad lietuviškoji vi suomenė, kai visais, tai ir šiais metais, vasario mėn. 15 d. 14:30 val. gausiai atsilan kys į minėjimą.

Konsulo p. Al. Polišaitio vasario 16 kalba per Ameri kos Balsa bus transliuojama Lietuvoje. Tikslai valanda bus pranešta sekančiame M.L. nr..

A.Š. STASYS KUČINSKAS

Š. m. sausio mėn. 24 d. Vila Anastacio nuo kraujo spaudi mo, aprūpintas šv. Sakramen tais, mirė «Mūsų Lietuvos» rėmėjas Stasys Kučinskas, gi męs 1899 m. sausio mėn. 5 d. Raudėnų miestelyje, Šiaulių apskrityje.

Dar visai jaunutis, prieš

A.Š. Stasys Kučinskas

pat Pirmąjį Pasaulinį Karą, velionis Stasys išvyko į Jung tines Amerikos Valstybes. Ta čiau, vos tik Lietuvai atgavus savo nepriklausomybę ir ko vojant su priešais dėl savo laisvės, velionis, degdamas karšta tėvynės meile, grįžta į Lietuvą, kad ir pats galėtų prisidėti prie laisvės kovų. Kuršėnų miestelyje padeda suorganizuoti lietuvių savano rių karių būrį ir drąsiai kovo ja prieš bermontininkų ir bol ševikų užpudinėjimus, kol jie visai iš ten išvejami. Lie tuvoje visa laiką buvo akty vus Šaulių Organizacijos nar ysis.

1929 m. atvykęs į Braziliją gauna darbą Santos-Jundiai geležinkelio dirbtuvėse ir ten dirba iki pat savo mirties šalt kalvio darbu. Velionis buvo geras katalikas tikrai susipra tęs lietuvis. Mielai rėmė lieti višką spaudą ir siejosi lietu vybės išlaikymo reikalais.

Ugliame nuliūdame paliko savo žmoną Anelę Volusine vičiene-Kučinskiene, sūnų An tanuką — trijų su puse metų ir posūnį Vincą Volusinevičų — 12 metų.

Palaidotas Parque da Lapa kapuose savo šeimos rūšyje. Į amžiną poilsio vietą velionį palydėjo kun. Kazys Mišias kas, didelis būrys vila anasta ziečių ir visa eilė jo draugų bei pažįstamų.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ

žiniai pranešame, kad šį sek madienį po 8:30 val. mišiu Vi la Zelinoje, mokyklos patalpo se šaukiamas susirinkimas Va sario 16 ir organizacijos rei kalams aptarti.

VASARIO 16

minėjimo programoj, kuri bus išpildyta kitą sekmadienį, 15 vasario, yra numatyta: 11 val.

Lietuvių Menininkų Klubas 1953 m. vasario 7 d. 20 val. Sociedade Paulista de Ginastica salėje, rua Couto Magalhães 280, ruošia

VAKARA

Meninėje programoje dalyvaus kolonijos solistai baletui vadovaus Valst. Teatro balerina Rūta Bagdonaite ir t. t. Po programos šokiai ligi 4 val. ryto, grojant puikiam orkestrui. Pakvietimus bei numerius staliukams galima įsigyti «Mūsų Lietuvos» Redakcijoje, pas J. Harpavičių, Av. São João, 233, K. Ambrozėvičių, M. Vinkšnaitienę, K. Pažeraite, Stankevičius ir Vyto restorane.

pamaldos, kurių metu giedos L. K. Bendruomenės choras. Popiet. 14:30, Colegio Cora ção de Jesus salėje oficialioji ir meninė programos dalis.

IR VĖL TERORAS LIETUVO JE.

Maskvos «Pravda» praneša, kad be Rusijoje susektų prasi žengimu prieš valstybės saugumą «lietuviai buržujai ir žy dai nacionalistai» užsiima špionažu ir sabotažo darbais amerikų imperialistų nau dai. Ta pati «Pravda» tvirtina, kad Lietuvoje yra susektas špionažo tinklas. Visai aišku yra, jei yra susektas špiona žo tinklas, tai susektieji tu rės but baudžiami.

Įdomus vienas faktas, būtent kad visuose Rusijos pakraščiuose pilna sabotažnikų ir dirbančių špionaže. Reikiama komunistinė santarka per tiek daug metų neįstengia la bai didelės dalies žmonių patenkinti.

Kai dėl Lietuvos, tai joje šiandien kalbėti apie kokią nors buržuazinę klasę, kada visi gyventojai yra išlaisvinti nuo duonos, lašinių, pado resnio drabužio, nuosavo namo ar žemės sklypelio ir yra suvaryti į kolchozus, yra nesamone. Ten šiandien yra vi si skurdžiai. Nė prieš karą Lietuvoj nebuvo buržuazinės

klasės. Inteligentai ir valdininkai buvo ir yra kaimo ūkininkų ar miesto darbininkų vaikai. Na ir «Pravda» komunistinės Rusijos inteligentijos nelaiko buržujais.

Šis mestas lietuviams kaltinamas turi kitą pagrindą. Ne pašlaptis, kad Kremlius jau čia besilartinantį karą. Taip pat labai gerai žino, kad lietuvis neis «savanoriškai» ginti «plačiosios tėvynės» su sostine Maskva, bet darys visa, kad kaip galint greičiau iš savo krašto išvyti kacapą.

Kad nepasikartotų 1941 metų įvykiai — sukilimas prieš okupantus, komunistų čeka suplanavokiek galint daugiau lietuvių ištremti iš savo žemės. Bet prieš pasaulio akis be jokios kaltės naikinti žmones yra nepatogu. Juk vėl daugybės protestų atsiders ONU rankose. Berijos pavaldiniai sugalvojo provokaciją — apkaltinti špionažu ir be pasigailėjimo iš eilės brukti visus Sibiran.

Reikia spėti, kad Lietuvoje pradėjo siausti uogirdetas teroras, lietuvių tautos fizinis naikinimas. Ženkla «Pravda» jau davė.

— Po antrojo pasaulinio karo italų Brazilijou įvažiavo virš 40 tūkstančių.

Juozas Lukoševičius

ilgomis. Todėl įspūdingo Ben druomenės choro giedojimo — giedojo keturiais balsais šv. Pranciškaus de Witt mišias — galėjo klausytis visa Brazilija. Kadangi choras buvo nuvykęs pilname sąstate, tai mišios buvo sugiedotos be priekaišto. Pirmą kart girdėjusieji giedo jimu buvo sužavėti ir nustebinti. Todėl vietos klebonas jau iš anksto, liepos mėn., ka da bus švenčiama parapijos globėjo šventė, užkvietė cho rą atvykti mišių giedoti.

Po pamaldų kviestieji šve čiai, o jų buvo apie 200, vyko vaistininio J. Lukoševičiaus namus vaišėms. Prie skounin gai paruoštų stalų svečiai vai šinosi skaniais valgiais ir gėrimais. Vaišės buvo pajvairi namos dainomis, kurių choris tai tikrai daug ir gražių sudai navo. Šis šeimyniškas pobuvis buvo visu šimtu procentų lie tuviškas. Saulutei slenkant va karuosna, geroje nuotakoje pradėjo skirstytis ir sveteliai sužavėti šeiminių vaišingu mu. Pažymėtina, kad vaisti ninkas Juozas Lukoševičius

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C

VILA ALPINA

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO J. L. Galinskas Ltda.

BALDŲ SANDĖLIS. AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

Casa Sprindys & Cia.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — V. ZELINA — S. PAULO
VISUOMET RASI SAVO ŠEIMOS ŽIDINIUI NAUJANYBIŲ

Geležies reikmenų, dažų, lėkščių, aluminių indų, įvairių daiktų dovanoms, įvairiausios rūšies pečių-fogonų, siuvamų mašinų, radio, plokštelių ir t. t.

Visa tai galima gauti UŽ PINIGUS ARBA ISSIMOKĖJIMU!

Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.